

O'ZBEKISTONDA ELEKTROMOBILLARNING RIVOJLANISHI

Ortiqov Bekmurod Farhodjon o'g'li

*Farg'ona viloyati Furqat tumani kasb-hunar maktabi,
"Ishlab chiqarish ta'lim ustalari" kafedrası o'qituvchisi*

Annotatsiya: Elektr transport vositalari butun dunyo bo'ylab avtomobil sanoatida inqilob qilmoqda va O'zbekiston ham bu tendentsiyadan mustasno emas. O'zbekistonda elektromobillar rivoji jadal rivojlanmoqda, bunda mamlakatda barqaror transportni rivojlantirish va uglerod chiqindilarini kamaytirishga qaratilgan muhim tashabbus va hamkorliklar amalga oshirilmoqda. Ushbu maqolada O'zbekistonda elektromobillarning rivojlanishi va amalga oshirilayotgan ishlar haqida ma'lumotlar berilgan.

Kalit so'zlar: BYD elektromobillar, import, transport vositalari, zamonaviy infratuzilma, gibridd elektromobillar.

O'zbekistonda elektromobillar sohasida amalga oshirilayotgan muhim o'zgarishlardan biri bu quvvatlash tarmog'ini kompleks rivojlantirish dasturining yo'lga qo'yilganidir. Ushbu tashabbus mamlakatning elektr harakatchanligini qo'llash va elektr transport vositalarini keng qo'llashni qo'llab-quvvatlash uchun zarur infratuzilmani yaratish majburiyatini aks ettiradi. Zaryadlovchi infratuzilmaga sarmoya kiritib, O'zbekiston elektromobillar o'z fuqarolari uchun qulay va qulay transport turi bo'lgan kelajakka yo'l ochmoqda. Xitoyning BYD kompaniyasi bilan hamkorlikda O'zbekiston gibridd va elektromobillar ishlab chiqarish bo'yicha ulkan maqsadlarni qo'ygan. O'zbekistonda 500 000 BYD gibridd va elektromobil ishlab chiqarishni yo'lga qo'yish bo'yicha kelishuv hukumatning elektromobillar sanoatida mahalliy ishlab chiqarish va texnologiyalar transferini rag'batlantirishga sodiqligini ko'rsatadi. Ushbu hamkorlik mahalliy avtomobilsozlik sohasini rivojlantirish, ish o'rinlari yaratish va mamlakat iqtisodiy o'sishiga hissa qo'shishi kutilmoqda. O'zbekistonda elektromobillar importi ham so'nggi yillarda sezilarli darajada o'sdi. Statistika agentligi ma'lumotlariga ko'ra, 2023-yilda mamlakatga 7139 dona elektromobil import qilingan, bu o'zbekistonlik iste'molchilar orasida barqaror transport imkoniyatlariga qiziqish ortib borayotganidan dalolat beradi. Import qilingan elektromobillar, jumladan, BYD rusumli avtomashinalarning mavjudligi O'zbekistonda ekologiyaga e'tiborli haydovchilar imkoniyatlarini kengaytirmoqda. Umuman olganda, O'zbekistonda elektromobillarning rivojlanishi mamlakatning barqaror rivojlanish va atrof-muhitni asrashga intilishining istiqbolli belgisidir. Zaryadlovchi infratuzilma, mahalliy ishlab chiqarish quvvatlari va elektromobillar importiga sarmoya kiritib, O'zbekiston o'zini yanada yashil va barqaror transport

tizimiga o'tishda asosiy ishtirokchi sifatida ko'rsatmoqda. O'zbekistonda elektromobillar sanoatining o'sishi nafaqat atrof-muhitga foyda keltiradi, balki mamlakatning avtomobilsozlik sohasi va ishchi kuchi uchun iqtisodiy imkoniyatlar yaratadi. O'zbekistonda elektromobillar sohasida amalga oshirilayotgan asosiy ishlanmalardan biri bu quvvat oluvchi infratuzilmani tashkil etishdir. Hukumat yo'llarda ko'payib borayotgan elektr transport vositalarini qo'llab-quvvatlash uchun shaharlarda va magistral yo'llarda zaryadlash stansiyalarini o'rnatishga sarmoya kiritmoqda. Ushbu infratuzilmani rivojlantirish masofa tashvishini bartaraf etish va elektromobillarning keng qo'llanilishini rag'batlantirish uchun juda muhimdir. O'zbekistonda elektromobillarni mahalliy ishlab chiqarishni rivojlantirishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Hukumat mahalliy ishlab chiqaruvchilar va xalqaro hamkorlar bilan mamlakatda elektromobillar ishlab chiqarish quvvatlarini tashkil etish bo'yicha hamkorlik qilmoqda. Bu nafaqat ish o'rinlari yaratish va iqtisodiyotni yuksaltirishga yordam beradi, balki avtomobil sanoatida texnologik taraqqiyotga ham hissa qo'shadi. O'zbekistonga elektromobillar importi ham ortib borayotgani iste'molchilarda elektromobillarga bo'lgan qiziqish va talab ortib borayotganidan dalolat beradi. Import qilingan va mahalliy ishlab chiqarilgan turli xil elektromobil modellarining mavjudligi iste'molchilarga tanlash uchun ko'proq imkoniyatlarni taqdim etadi, bu esa mamlakatda elektromobillarni qabul qilishni yanada kuchaytiradi.

Xulosa: Umuman olganda, O'zbekistonda elektromobillarning rivojlanishi barqaror va ekologik toza transportga ijobiy siljishini bildiradi. Infratuzilmani quvvatlantirishga sarmoya kiritish, mahalliy ishlab chiqarishni rag'batlantirish va elektr transport vositalarini o'zlashtirishni rag'batlantirish orqali O'zbekiston yanada yashil va barqaror kelajak sari qadam tashlamoqda. O'zbekistonda elektromobillar ishlab chiqarishning o'sishi nafaqat atrof-muhitga foydali, balki mamlakatning iqtisodiy rivojlanishi va texnologik taraqqiyotiga ham hissa qo'shmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. www.ziyonet.uz
2. Электромобили: мировые тренды, проблемы и перспективы, Денис ХИТРЫХ Директор центра исследований и разработок по маркетингу, МВА, <<КАДФЕМ Си-АЙ-ЭС>>: научная статья Журнал: Электрическая политика №1(155);
3. Electric Vehicle Technology Explained, Second Edition. James Larminie and John Lowry. © 2012 John Wiley & Sons, Ltd. Published 2012 by John Wiley & Sons, Ltd
4. Электромобили и автомобили с комбинированной энергоустановкой. Расчет скоростных характеристик: учеб. пособие / В.Е. Ютт, В.И. Строганов. - М.: МАДИ, 2016. - 108 с.
5. Fulton L, Tal G. and Turrentine T. Can We Achieve 100 Million Plug-in cars by 2030? Institute of Transportation Studies, University of California, Davis, 2016.